

A Hány János első jelmezes próbája

Öt óra körül énekkari tagok és statiszták népesítettek be az öltözősátrakat tegnap délután a téren. Bizony nem kis munkában telt, míg valamennyien találtak megfelelő nadrágot, kabátokat, kosztümöket. A kiválasztott jelmezeket ki-ki saját nevével jelölte meg, hogy az-az ne legyen ezzel több probléma a próbák során. Közben a színpadon egyéni foglalkozás kezdődött a szereplőkkel. Ekkorra már a térre érkeztek *Melis György*, *Kossuth-díjas művész*, *Tompa Sándor Kossuth-díjas érdemes művész*, *Dayka Margit*, *Kossuth-díjas*, kiváló művész, *Komlóssy Erzsébet*, *Bodrogi Gyula*, *Szalma Ferenc*, ifj. *Latabár Kálmán*, *Budaváry Rudolf* szolótáncos és a többiek. A rendező, *Szinétár Miklós* és asszisztensei: *Marton László*, *Féltér László*, és *Szilágyi András* a színpad különböző pontjain beállításokat végeztek: külön-külön foglalkoztak Hány János kalandjainak életrekeltoivel. Fél hétkor azután végre elkezdődött Kodály Zoltán dalművének első jelmezes összépróbjája — egyelőre persze csak zongorakísérettel. Huszonnégy „neves” szereplő, harmincnégy balettes és száznolcvan statisztia népesítette be a színpadot, az egyetem tetején pedig, szemben a színpaddal, a zenélő óra fölött idei újdonságként ott büszkélkedett a híres majlandi harminckét toronylakottja.

Tornyok, kapuk, oszlopok

Készüldés a szabadtéri játékokra

ténként négylovas hintót húzva, vagy hátukon egy-egy szereplőt hordozva lépnek fel. Próbáznak a galambok is. A kis szárnyasok a Tragédia előadásain röppennek majd fel. Azt gyakoroltatják velük, hogy a reflektorok fényéből hogyan törjenek ki baleset nélkül.

Fényágyú és fényterképek

A játékok technikai személynében fontos szerep hárul a világítóokra. Blaskó János világítási felügyelő ötödik éve a nézőtér közepén levő ügyelőasztaltól irányítja harmincegy szakember munkáját, akik közül néhányan négy-öt reflektort is kezelnek egyszerre. A különböző produkciók szinte minden mo-

Ma nyílik a nyári tárlat, holnap a nyári egyetem

Ma a VII. Szegedi Nyári Tárlat ünnepélyes megnyitásával megkezdődnek az idei Szegedi Ünnepi Hetek. A múzeum Horváth Mihály utcai képtárában rendezett országos kiállítást déli 12 órakor *Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművész*, a Magyar Képzőművészek Szövetségének elnöke nyitja meg.

Az ünnepi hetek programja holnap, hétfőn, a nyári egyetem megnyitásával folytatódik. A délelőtti 9 órakor kezdődő egyetemen a Dugonics téri aulában dr. *Ortutay Gyula* akadémikus, a TIT országos elnöke mond megnyitó beszédet.

Gondolati esték...

Látványos esték...

Érdekes színházi kezdeményezés Miskolcon

Június 26-án becsukta kapuit a *Miskolci Nemzeti Színház*. Megtartották az évadzáró társulati ülést, a színház elnöke, *Johanna éjszaka* rendező, énekesek szépen hazamentek, a szervező irodán azonban csupán mély lélegzetet vettek, s már ki is jött az új évad programja. Az utcákon mindenfelé plakátok hirdetik az 1966/67-es műsortervet! (Szegeden még nem látni ilyeneket...) Azon túl, hogy a közönségszervezők nagy körültekintéssel intézik (stencilezett ismeretető füzetet adtak ki a közönségszervezőknek), az új színházi évad mindjárt több érdekességgel is szolgál.

Az eddigi hét bemutatott helyett most tízre készülnek. Hat drámára és négy zenés játékra, illetve operettre. A másik érdekesség ebből következők. Olyan címszavakkal osztják ezeket a bemutatásokat négy sorozatra, mint: *Gondolati esték*, *Látványos esték*, *Meghitt esték* és a *Színházbarátok hét estje*. Ennek értelmében változik — tíz-, tizenöt és húszszázalékos engedménnyel — a bérletekhez biztosított kedvezmény is. (Az új gazdasági mechanizmus szellemét látjuk ebben érvényesülni.) A *Gondolati esték* sorozatból kiemelkedik *Németh László Csapda* című színműve, melyet a színház felkérésére írt a szerző, s a tragikus sorsú Puskin életének utolsó napjait eleveníti meg. Ez ősbemutató lesz! Legutóbb Szegeden az *Egérút* című darabjával

szerepelt *Gyárfás Miklós*, akinek az új évadban Miskolcon bemutatásra kerülő *Johanna éjszaka* egy sokszor feldolgozott téma újszerű megjelenítése. *Hubay Miklós* allegrórikus című *Római karnévalja* a színház világába vezet el a nézőt. A bérletsorozat utolsó előadásában a színi kritikusként is jól ismert *Sándor Iván* — darabjait Budapesten és Pécsen játszották — mutatkozik be új színművével, az *Ütvestóval*.

A *Látványos esték*re csupán 10 százalékos kedvezményt biztosítanak, ahol *Kálmán Imre*, *Lajtai Lajos* és *Ralph Benatzky* közkezdveit operettjei mellett az újdonság: *Capek Harc a szalamandrakkal* című ismert regényének színpadi változata. Szintén ősbemutató a 15 százalékos kedvezményrel kiadott *Meghitt esték* sorozat különlegessége, *Mihály András—Hubay Miklós—Vargha Balázs* zenés játéka, a *Milliomos Angyal föld*. Az új magyar musical mellett szerepel a műsorban egy elmaradhatatlan krimi — *O'Hara Campbell felügyelője* — a jobbik fajtából. A *Színházbarátok estje*in a fenti darabok mennek.

Az új műsorterv tartalmas, érdekes, színvonalas. Különösen ötletes a bérletes rendszer, ami a Szegedi Nemzeti Színház számára is figyelemre méltó lehet. Egyáltalán nem lenne meglepetés Miskolcon, ha már augusztus 22-én, az első bérletárufestés napon szép számban jelentkeznek igénylők.

Szegeden a fogadalmi templom mellett a műhelyeknek átalakított utcákban dolgoznak a szabadtéri játékok „hadserégének” névtelen katonái. A csaknem háromszáz fős szakmunkásgárda többhetes szorgalmas munkájának eredményeként magasságú magas építmények, köztük tizenhat méteres tornyok, díszes kapuk sorakoznak már egymás mellett. Ezekből állítják össze az egyes produkciók monumentális és látványos díszleteit. Több mint tízezer négyzetméter felületű festett kulissza készül az idei öt bemutatott nap múlva, július 23-án kezdődő előadásaihoz.

Szobrászműhely

a Dóm téren

A mintegy ötezer négyzetméter területű színházi „gyárvárosban” egy kis szobrászműhelyt is berendeztek. *Molnár J. András* szobrászművész tervei alapján és irányításával tizenegy nagyméretű szoboralak készül itt papírmáséból. A Képzőművészeti Főiskola öt hallgatója szintén a műhelyben tölti nyári gyakorlatát. Közreműködnek nemcsak a szobrok, hanem a faragott oszlopok illúzióját keltő és más díszletelemek formábaöntésénél is.

Próba a galamboknak

A Szegedi Szabadtéri Játékokon immár hagyomány, hogy a látványosság fokozására a hatalmas színpad által nyújtott lehetőségeket kihasználva, különféle állatok is megjelennek a színen. Az idén a szegedi Új Élet Tsz. tíz lovát „szerezdötték”. A békés jószágok, amelyek napközben részt vesznek a nyári mezőgazdasági munkában, es-

Otello: Csabukiani

Az idei előadások közül a közönség talán a grúz balett augusztusi vendégszereplését várja a legnagyobb érdeklődéssel. A tbiliszi balettagyűttes augusztus 14-én és 20-án A. *Macavariani* grúz zeneszerző *Otello* című balettjét, augusztus 16-án és 20-án pedig D. *Toradze Gorda* című balettjét mutatja be a Dóm előtti színpadon. Az *Otello* előadásában a címszerepet V. *Csabukiani*, a világhírű grúz táncos és koreográfus, az együttes művészeti vezetője táncolja. Képiükön *Csabukiani*, mint *Otello*.

A Faust és a tér

Beszélgetés Szinetár Miklóssal, az opera rendezőjével

János títéz, *Szentivánéji álom*, *Johanna a máglyán*, *Turandot*, *Hány János*, *Faust* — szép gyűjtemény egy rendezői repertoárban. S ha mindjárt hozzátesszük, hogy *Szinétár Miklós* a szegedi Dóm előtt játszott és játszik ezen a skálán — önkéntelenül adódik a kérdés, honnan ez a szoros kapcsolat a fővárosi rendező és Szeged között. A válasz egyszerű. *Szinétár Miklós* szereti a várost, szívügyének vallja a szabadtéri játékokat.

Szinétár Miklós a nyitódarabban, a *Hány János* és *Faust*ot rendezte.

— A *Faust* a szabadtéri nagy lehetőségei miatt válhat sikeres előadásá — mondja a rendező. — Itt van egy méreteiben impozáns dóm, mely feltétlenül uralkodó hangulati elem, aztán egy négyzetesen záruló egyetemi épülettömb, közepén monumentális nézőtérrel és színpaddal. Szóval a tényleg levegője van, ahol a *Faust* speciális lehetőségeket nyerhet. A francia nagyopera egyébként is jellegzetesen naturalista igényekkel lép fel, s kimondottan romantikus ízt kíván. *Miért ne használná ki éppen a Szegedi Szabadtéri Játékok színpada ebből eredő lehetőségeit?*

Miként mutatkozik meg ez konkrétan a darab rendezésében?

— A rendezésnek — a színrevitel egyéb eszközeivel együtt — interpretálni kell, tükrözni azt, amit megírtak. *Nemcsak a Hány János, hanem a Faust is látványos lesz!* Ami mutatós benne, az itt is mutatós lesz, külsőségekben gazdag.

Rövid beszélgetésünk so-

Magasabb színvonalon

Hosszú egyetemi pályafutásom alatt sokszor tapasztaltam, hogy azok az elképzelések, amelyek az egyetemről a nagyközönség körében élnek, igen gyakran nem felelnek meg a valóságnak. Sokan valami zárt, elefántcsonttoronyként tekintik az egyetemet, amelyben titokzatos munka folyik, mások a politikai és társadalmi reakció gyűjtőhelyének tartják, megint mások — főképpen betegek — kisebb-nagyobb mértékben félnek, idegenkednek tőle, mondván, hogy ott kísérleteznek a betegekkel, s végül olyanok is vannak, akik gyógyulásukat kizárólag az egyetemi klinikákon tudják elképzelni, mert a betegellátás — szerintük — csak ott áll korszerű színvonalon.

A valóságban az egyetem élő, eleven intézmény, ugyanolyan, mint bármelyik más intézményünk. Az egyetemeknek is nagy feladataik vannak és ezek megvalósításáért a professzorok, oktatók, munkatársak egyaránt keményen dolgoznak. Az persze igaz, hogy az egyetemen gyakran ütköznek össze ideológiai szempontból szélsőséges nézetek. Ennek sok oka közül az egyik legfontosabb, hogy az egyetem — lényegükben — mindig a tudományok legújabb eredményeiért, vívmányaiért szálltak síkra, mindig a leghaladóbb nézeteket, elméleteket képviselték, terjesztették, s a nézeteknek ebben a csatájában, összétűzésében az újat, a haladót szolgáló erők friss áramlatában néha felbukkantak s ma is felbukkannak zavaros vizek, zavaros nézetek. Visszahúzó erők persze az egyetemen is vannak. Ez az a réteg, amely birtokában van ugyan a legújabb, legmodernebb természettudományos ismereteknek és eredményeknek, de ezeket a gyakorlatba még nem tudja, illetve nem tudja átültetni.

ÍRTA: DR. TÓTH KÁROLY,
a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora

Az egyetemek régebben a legkülönbözőbb tudományokat egyesítették. Egyaránt fellegvárai voltak az orvostudománynak, a jogtudománynak, a természettudománynak, a bölcsészeti és más tudományoknak. A századunkban meggyorsult és hatalmas méretűvé vált tudományos fejlődés ott, ahol ragaszkodtak a régi formákhoz, óriási, monstre-egyetemeket hozott létre. Ezekben már olyan hatalmas az oktatói létszám, hogy maguk a professzorok sem ismerik személyesen egymást. Világszerte gyakoribb azonban az a szervezeti forma, amely a meggyorsult fejlődésnek úgy akar megfelelni, hogy a tudományok és ágak szerint külön egyetemeket hoz létre. Így létesültek a régen egységes egyetemről külön műszaki, orvosi, agrár- és tudományegyetemek.

Ez az új irányzat — bár elterjedése korábban megkezdődött — az ötvenes években indult erősdésnek. Ennek megfelelően vált kettővé 1951-ben az addig egy szegedi egyetem kettővé: tudományegyetem és orvosegyetem. Ez az önállóvá válás nem változtatott a korábbi feladatokon. Az oktatás, a tudományos kutatás és a betegellátás tennivalói magától értetődőleg továbbra is megmaradtak. De lehetővé tette, hogy jobban, színvonalasabban láthassuk el őket.

Az utóbbi évtizedben azonban egy újabb feladatot is jelentkezett: törekvés arra, hogy az egyetem az úgynevezett területi betegellátásban közvetlenül részt vegyen. Ezzel kapcsolatban máig sem sikerült egységes álláspontot kialakítani. A területi betegellátásba való bekapcsolódás, az ilyen munka bizonyos fokú és irányú segítése természetesen egy fontos kötelessége az egyetemnek. A szegedi ennek megfelelően részt is vesz az orvosok továbbképzés-

nek munkájában, a területi népbetegségek kutatásában, bizonyos foglalkozási ártalmak vizsgálatában, tanácsot ad a területi szerveknek, vagy ha kell, figyelmezteti őket. A betegellátásban, a gyógyításban való közvetlen részvétel azonban — nekem személy szerint ez a véleményem — nem helyes, mert elvonja az egyetem professzorait, oktatóit tulajdonképpeni fő feladaltól.

A szegedi orvosegyetemen — mint ismeretes — három fajta képzés folyik: általános orvosi, fogorvosi és gyógyszerészi. Ilyen képzés csak a budapesti és a szegedi egyetemen van. Pécsen és Debrecenben csak általános orvosképzés folyik. A budapesti egyetem három karos, a szegedi kettő: orvosi és gyógyszerészi. A hallgatók száma: 1650. Közülük 1150 általános orvosi, 100 fogorvosi és 400 gyógyszerészi képzésben részesül. Az oktatás szakosított intézményekben, klinikákon, összesen 30 intézetben folyik. A hallgatók az első két esztendőben betegekkel nem kerülnek kapcsolatba, rendszeresen még a 3. évben sem. Ilyen szempontból a 4.—5. és a 6. év a legfontosabb. A képzési idő általános orvosoknál 6, a fogorvosoknál öt, a gyógyszerészeknél négy és fél év.

Vita folyt arról, hogy egy oktatási intézménynek szükséges-e tudományos kutatásokat végeznie. Ez a vita nem kitalált: vannak olyan egyetemek, ahol kutatással egyáltalán nem foglalkoznak. A magyarországi viszonyok között azonban kétségtelen, hogy a tudományos munka bázisainak az egyetemeknek kell lenniük. Korszerű, magasszínvonalú oktatás egyébként sem képzelhető el anélkül, hogy az oktató ne foglalkozzék tudományos munkával. Ennek legegyszerűbb formája a tudományos folyóiratok, közlemények folyamatos szemmeljárása. A folyóiratok száma óriási. Lassanként oda jutunk, hogy még egy kisebb témakör szakirodalmának a figyelemmel kísérése is nehézséget jelent. Egy-egy szakágban 50—80—100 folyóirat is megjelenik. Ezeket mind elolvasni képtelenség. Ezért hoztak létre úgynevezett referáló folyóiratokat, amelyek rövid kivonatokban ismertetik a tanul-